



Bruxelles, den 18.11.2022
COM(2022) 700 final

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

om fremskridt hen imod etablering af det europæiske uddannelsesområde

{SWD(2022) 750 final} - {SWD(2022) 751 final}

Indholdsfortegnelse

1. Indledning	2
2. Hittidige fremskridt hen imod det europæiske uddannelsesområde (EEA)	4
2.1. EU's initiativer til udformning af det europæiske uddannelsesområde er på rette spor	4
2.2. Stærkere forvaltningsramme til styring af etableringen af det europæiske uddannelsesområde	6
2.3. Fremskridt hen imod mål på EU-plan og uddannelsessituationen i EU	7
3. Stærkere genopbygning	10
3.1. Mobilisering af genopretnings- og resiliensfaciliteten og andre EU-midler til nationale foranstaltninger og reformer vedrørende det europæiske uddannelsesområde, der fremmer en bæredygtig og inklusiv genopretning	10
3.2. Mobilisering af værktøjer på det europæiske uddannelsesområde og EU-midler til uddannelsesmæssig solidaritet med Ukraine	12
4. Yderligere tiltag, der er nødvendige for at etablere det europæiske uddannelsesområde senest i 2025	14
4.1. Der er seks strategiske initiativer for det europæiske uddannelsesområde på EU-plan under udarbejdelse	14
4.2. En ny lighedsindikator og andre bestræbelser på at forbedre evidensgrundlaget	15
4.3. Sikring af kvaliteten af investeringer i uddannelse gennem et nyt læringslaboratorium	17
4.4. Styrkelse af forvaltningen af det europæiske uddannelsesområde	18
4.5. Styrkelse af den geopolitiske dimension af det europæiske uddannelsesområde	19
5. Konklusioner og næste skridt	21
5.1. Vigtigste resultater	21
5.2. Midtvejsevaluering	21

1. Indledning

I de seneste år har der på EU-plan været øget politisk opmærksomhed på at fremme kvalitet og inklusion på uddannelsesområdet. I 2017 forpligtede Kommissionen sig i [Romerklæringen](#) til at arbejde hen imod en "Union, hvor unge får den bedste uddannelse og kan studere og finde beskæftigelse på hele kontinentet". I samme år beskrev Kommissionen **visionen for det europæiske uddannelsesområde**¹ som et reelt fælles rum for kvalitetsuddannelse og livslang læring på tværs af grænserne for alle. Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen proklamerede på det sociale topmøde i Göteborg [den europæiske søjle for sociale rettigheder](#), der som første princip fastslår, at "alle har ret til inkluderende uddannelse og livslang læring af høj kvalitet ...". I 2019 forpligtede Europa-Kommissionens formand Ursula von der Leyen sig til at gøre det europæiske uddannelsesområde til en realitet inden 2025: "Vi er nødt til at fjerne hindringer for læring og forbedre adgangen til uddannelse af høj kvalitet. Vi skal gøre det lettere for studerende at flytte mellem uddannelsessystemerne i de forskellige lande. Og vi er nødt til at ændre uddannelseskulturen i retning af livslang læring, der beriger os alle²."

Som anført i [meddelelsen fra 2020 om etablering af det europæiske uddannelsesområde inden 2025](#) (meddelelsen om det europæiske uddannelsesområde) og to rådsresolutioner fra 2021³ er den **overordnede tilgang til etableringen af det europæiske uddannelsesområde** baseret på en række:

- politiske målsætninger for reformer og europæisk samarbejde⁴
- mål på EU-plan for måling af fremskridt⁵
- foranstaltninger på EU-plan til støtte for medlemsstaternes gennemførelse⁶ og
- en reformeret forvaltningsramme for samarbejde og fælles skabelse⁷.

En sådan ambitiøs dagsorden kræver aktiv inddragelse af medlemsstaterne, EU-institutionerne og interessenterne, navnlig lærere, undervisere, lærende og uddannelsesinstitutioner.

Det europæiske uddannelsessamarbejde spiller en central rolle for **EU's politiske dagsorden**, navnlig med hensyn til at "fremme vores europæiske levevis" og "en økonomi, der tjener alle"⁸. Det er blandt drivkræfterne bag "et Europa klar til den digitale tidsalder"⁹ og den europæiske grønne pagt. Det bidrager til "en Union med ligestilling", "et stærkere Europa i verden" og "et nyt skub i det europæiske demokrati".

¹ [Europa-Kommissionens bidrag til stats- og regeringschefernes møde i Göteborg.](#)

² [Politiske retningslinjer 2019-2024.](#)

³ [Rådets resolution om en strategiramme for det europæiske uddannelsessamarbejde på og uden for det europæiske uddannelsesområde \(2021-2030\)](#) (resolution om en strategiramme for det europæiske uddannelsessamarbejde), [Rådets resolution om forvaltningsstrukturen for strategirammen for det europæiske uddannelsessamarbejde på og uden for det europæiske uddannelsesområde \(2021-2030\)](#) (resolution om forvaltning).

⁴ Se SWD(2022) 750, afsnit 1.1.1.

⁵ Senest i 2030 bør mindst 96 % af alle børn mellem 3 år og begyndelsesalderen for obligatorisk grundskoleuddannelse være i førskoleundervisning og børnepasning, mens andelen af elever, der klarer sig dårligt med hensyn til læsning, matematik, naturvidenskab eller digitale færdigheder, bør være under 15 %. Andelen af unge, der forlader systemet med højst en uddannelse på første sekundærtrin, bør være under 9 %, mens andelen af unge med en videregående uddannelse bør være på mindst 45 %. Senest i 2025 bør mindst 60 % af de nyuddannede fra erhvervsuddannelserne have modtaget arbejdsbaseret læring, og mindst 47 % af alle voksne bør have deltaget i læring i løbet af de foregående 12 måneder. Se rapporten om uddannelsesovervågning 2022, der ledsager denne meddelelse fra Kommissionen (SWD(2022) 751).

⁶ Se SWD(2022) 750 og bilag 1.

⁷ Se SWD(2022) 750 og bilag 2.

⁸ Den europæiske dagsorden for færdigheder, den fornyede erhvervsuddannelsespolitik og den europæiske plejestrategi bidrager også til at nå målene for det europæiske uddannelsesområde, navnlig med hensyn til førskoleundervisning og børnepasning (ECEC), livslang læring og erhvervsuddannelse. Specifikke initiativer fra disse områder (f.eks. [Rådets henstilling om individuelle læringskonti](#)) er ikke beskrevet i denne rapport, som fokuserer på de 40 foranstaltninger, der blev bebudet i meddelelsen om det europæiske uddannelsesområde.

⁹ [Handlingsplanen for digital uddannelse](#) blev vedtaget sammen med meddelelsen om det europæiske uddannelsesområde. Det er en del af visionen for det europæiske uddannelsesområde, da støtte til den grønne og den digitale omstilling på uddannelsesområdet er et af fokusområderne under det europæiske uddannelsesområde. Statusrapporten dækker et begrænset antal digitale foranstaltninger, som der henvises til i meddelelsen om det europæiske uddannelsesområde. Overvågningen af alle de foranstaltninger, der er bebudet i handlingsplanen, og som dækker en anden periode (2021-2027) og et større antal digitale tiltag, ligger uden for rapportens anvendelsesområde.

Uventede udfordringer, covid-19-pandemien og Ruslands angrebskrig mod Ukraine sætter uddannelsessystemerne på prøve, idet lærere, undervisere og lærende påvirkes betydeligt (om end i varierende grad) i hele EU. Nye instrumenter og processer såsom NextGenerationEU og konferencen om Europas fremtid har også bidraget til at fremme det europæiske uddannelsesområde.

EU-finansiering støtter opbygningen af det europæiske uddannelsesområde. [Erasmus+](#)-programmet, hvis budget er fordoblet i forhold til 2014-2020 (til over 26 mia. EUR), og dets mere inklusive, digitale og grønne tilgang bidrager til at drive det europæiske samarbejde og de nationale reformer i retning af at etablere det europæiske uddannelsesområde¹⁰. Genopretnings- og resiliensfaciliteten, som er det centrale instrument i NextGenerationEU-programmet, kan være en afgørende faktor i opfyldelsen af de generelle målsætninger for det europæiske uddannelsesområde. Den suppleres af midler fra samhørighedspolitikken. Som følge heraf anslås det, at EU's samlede udgifter til uddannelse og færdigheder mellem 2021 og 2027 vil blive tredoblet i forhold til perioden 2014-20.

I denne meddelelse, der understøttes af dokumentation i det ledsagende arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene (SWD(2022) 750), gøres der status over **fremskridtene hen imod det europæiske uddannelsesområde**, idet der især ses nærmere på nøgleaktioner, forvaltning, investeringer og mobilisering af EU-midler samt arbejdet med at udvikle indikatorer på EU-plan. Meddelelsen fremhæver også spørgsmål, der kræver yderligere opmærksomhed og tiltag frem til 2025.

Rapporten om uddannelsesovervågning 2022 (SWD(2022) 751) er en del af statusrapportpakken for det europæiske uddannelsesområde¹¹. Statusrapporten for det europæiske uddannelsesområde og overvågningsrapporten supplerer hinanden, idet statusrapporten følger fremskridtene med gennemførelsen, og overvågningsrapporten følger fremskridtene med hensyn til at nå målene på EU-niveau. Overvågningsrapporten illustrerer også de vigtigste resultater på Kommissionens nye og supplerende indikatorområde på EU-plan om **lighed inden for uddannelse**.

Kommissionen offentliggør denne statusrapport for at give input til en **midtvejsevaluering i 2023**, herunder gennem et arrangement med Europa-Parlamentet, hvor man sammen med andre EU-institutioner, medlemsstater, regionale og lokale myndigheder, arbejdsmarkedets parter, civilsamfundet og andre interessenter kan gøre status, drøfte og sætte nyt skub i etableringen af det europæiske uddannelsesområde. Frem til 2025 vil medlemsstaterne med støtte fra Kommissionen skulle fokusere på **gennemførelsen**, navnlig ved at sikre **effektiv anvendelse af EU-midler og nationale ressourcer til reformer og investeringer** og **overvågning** af fremskridt. Kommissionen vil fremlægge en fuldstændig rapport om det europæiske uddannelsesområde i 2025.

¹⁰ Andre relevante programmer og EU-finansieringsinstrumenter, der også finansierer uddannelse, omfatter instrumentet for teknisk støtte eller programmet for et digitalt Europa.

¹¹ Bind 1 viser en sammenligning af uddannelsessystemerne på tværs af EU, mens bind 2 består af 27 dybdegående landerapporter, der omfatter politiske reformer, som afspejler medlemsstaternes bestræbelser på at nå målene for det europæiske uddannelsesområde.

2. Hittidige fremskridt hen imod det europæiske uddannelsesområde (EEA)

2.1. EU's initiativer til udformning af det europæiske uddannelsesområde er på rette spor

Gennemførelsen af tiltag på EU-plan er på rette spor. EEA har fastlagt i alt **40 foranstaltninger på EU-plan**¹². Af disse er 14 strategiske initiativer for det europæiske uddannelsesområde, som skal vedtages af kommissærkollegiet, hvoraf de fleste gennemføres i fællesskab af Kommissionen og Rådet. Disse initiativer udgør en ramme for handling og politisk vejledning med henblik på at opnå fremskridt på de vigtigste fokusområder for reformer og europæisk samarbejde. Kommissionen har allerede foreslået otte af disse initiativer, og Rådet har vedtaget de fleste af dem. (Se afsnit 4.1. om strategiske initiativer for det europæiske uddannelsesområde, der endnu ikke er forelagt).

Strategiske initiativer for det europæiske uddannelsesområde, der allerede er vedtaget

Foranstaltning	Kommissionen (forslag/ afgørelse)	Rådet (vedtagelse)	Gennemførelse (på EU-plan og nationalt plan)	Fokusområde
Ramme for inklusionsforanstaltninger under Erasmus+ og Det Europæiske Solidaritetskorpset 2021-27: Denne gennemførelsesafgørelse fra Kommissionen fremhæver foranstaltninger til fremme af inklusion, lighed og mangfoldighed i begge programmer.	✓	--	✓	Kvalitet, lighed, inklusion og ligestilling mellem kønnene
Tilgange med blandet læring for inkluderende uddannelse af høj kvalitet på primær- og sekundærtrinet: Denne henstilling fra Rådet omhandler blanding af læringsmiljøer og værktøjer til at opbygge mere modstandsdygtige primære og sekundære uddannelsessystemer i lyset af covid-19-pandemien.	✓	✓	✓	Digital omstilling
Unge volontørers mobilitet i EU: Denne henstilling fra Rådet har til formål at gøre det muligt for unge at udføre frivilligt arbejde i andre EU-lande og dermed fremme inklusion, kvalitet, anerkendelse og bæredygtighed.	✓	✓	✓	Kvalitet, lighed, inklusion og ligestilling mellem kønnene
Europæisk strategi for universiteter: Denne meddelelse har til formål at støtte sektoren for videregående uddannelse i at tilpasse sig ændrede vilkår og styrke samarbejdet på tværs af grænserne.	✓	Rådets konklusioner	✓	Videregående uddannelse
Brobygning med henblik på et effektivt europæisk samarbejde inden for de videregående uddannelser: Denne henstilling fra Rådet har til formål at muliggøre et dybere samarbejde ved at støtte alliancer mellem videregående uddannelsesinstitutioner i udviklingen af fælles programmer og initiativer.	✓	✓	✓	Videregående uddannelse
En europæisk tilgang til mikroeksamensbeviser for livslang læring og beskæftigelsesegnethed: Denne henstilling fra Rådet har til formål at støtte udbydere af mikroeksamensbeviser og dermed lærende ved at anvende en EU-tilgang til deres udformning og anvendelse og derved stimulere inklusion og lige muligheder.	✓	✓	✓	Livslang læring og mobilitet

¹² Mens bilag 1 i SWD(2022) 750 giver et overblik over status for alle foranstaltninger vedrørende det europæiske uddannelsesområde på EU-plan, fremhæver dette afsnit de prioriterede initiativer, der er foreslået af Kommissionen (og vedtaget af Rådet), og et udvalg af EU-finansierede tværnationale projekter.

Foranstaltning	Kommissionen (forslag/afgørelse)	Rådet (vedtagelse)	Gennemførelse (på EU-plan og nationalt plan)	Fokusområde
Læring med henblik på den grønne omstilling og bæredygtig udvikling: Denne henstilling fra Rådet indeholder en køreplan for medlemsstaternes støtte til læring og undervisning med henblik på den grønne omstilling og bæredygtig udvikling i alle uddannelsesfaser.	✓	✓	✓	Den grønne omstilling
Veje til en vellykket skolegang: Dette forslag til Rådets henstilling har til formål at fremme bedre uddannelsesresultater for alle lærende ved at reducere andelen af personer med ringe grundlæggende færdigheder og personer, der forlader uddannelsessystemet tidligt, samtidig med at trivsel i skolen fremmes.	✓	Kommande	Kommende	Kvalitet, lighed, inklusion og ligestilling mellem kønnene

Sideløbende med disse strategiske initiativer, der skal vedtages af Kommissionen og Rådet, er der i Kommissionens tjenestegrene i 2021-2022 blevet iværksat andre vigtige foranstaltninger til støtte for politiske reformer og samarbejde mellem uddannelsesinstitutioner, som ofte involverer finansiel støtte fra EU.

Udvalgte EU-finansierede foranstaltninger vedrørende det europæiske uddannelsesområde

Foranstaltning	Gennemførelse	Fokusområde
Jean Monnet-tiltag for skoler og erhvervsuddannelser	Årlige indkaldelser fra 2021 for at fremme aktivt medborgerskab og læring om EU i Erasmus+-programlandene. 15 mio. EUR under Erasmus+ 2021-2022: ✓ uddannelse til lærere, ✓ skolenetværk, ✓ Learning EU for innovative måder til at undervise om EU, dets politikker og værdier	Kvalitet, lighed, inklusion og ligestilling mellem kønnene
Erhvervsekspertisecentre	Over 90 mio. EUR til 25 projekter under Erasmus+ for 2021 og 2022, der fremmer reformer og sikrer kvalifikationer og kompetencer af høj kvalitet, som fører til kvalitetsbeskæftigelse og karrieremuligheder, der opfylder behovene i en innovativ, inklusiv og bæredygtig økonomi	Kvalitet, lighed, inklusion og ligestilling mellem kønnene
Piger og kvinder inden for STEM og IKT	Digitale færdigheder og iværksætterfærdigheder for piger og kvinder, ✓ Girls Go Circular fra Det Europæiske Institut for Innovation og Teknologi og videns- og innovationsfællesskaber: 11 205 elever afsluttede programmet, heraf 7 682 piger i 2021, og 10 000 piger i 10 lande skal nås inden udgangen af 2022, ✓ Der blev oprettet onlinefællesskaber for piger og kvinder ¹³ , og i 2022 blev der organiseret 5 ESTEAM Fests med henblik på at opbygge iværksætterkompetencer og STEAM-kompetencer (naturvidenskab, teknologi, ingeniørvirksomhed, kunst og matematik)	Digital omstilling
Education for Climate Coalition	Fælles bottom-up-initiativ til at inddrage uddannelsessamfundet på EU-plan, nationalt og lokalt plan og dele initiativer til støtte for udvikling af grønne færdigheder og adfærdssændringer. Education for Climate-platform , årlig uddannelse til klimadag, 10 aktive samfundsudfordringer, der mobiliserer mere end 4 400 registrerede medlemmer af lokalsamfundet	Den grønne omstilling
Erasmus+-lærerakademier	Årlige indkaldelser til at støtte netværk af læreruddannelsesudbydere med henblik på at udvikle og afprøve effektive, innovative og overførbare programmer, der øger den europæiske dimension og internationaliseringen af læreruddannelsen i overensstemmelse med prioriteterne for det europæiske uddannelsesområde. Akademier udvikler og afprøver innovative modeller for lærermobilitet. I 2022 blev der lanceret 11 lærerakademier. 37,5 mio. EUR under Erasmus+ 2021-2022	Lærere og undervisere
Den europæiske pris for innovativ undervisning	Årlig pris til fremvisning af innovativ undervisningspraksis i overensstemmelse med prioriteterne for det europæiske uddannelsesområde (2021: fjernundervisning og blandet læring, 2022: fremme af kreativitet og bæredygtighed). 104 projekter tildelt i 31 Erasmus+-lande i 2021, 98 projekter tildelt i 29 Erasmus+-lande i 2022	Lærere og undervisere
Europauniversitet-initiativet	Yderligere udrulning af Europauniversitet-initiativet med støtte til tværnationale alliancer af videregående uddannelsesinstitutioner, der udvikler et langsigtet strukturelt, strategisk og bæredygtigt samarbejde, der skaber tværuniversitære campusser. 44 europæiske universiteter. 1,1 mia. EUR Erasmus+-midler for 2021-2027	Videregående uddannelse
Øget samarbejde med	Dagsordenen for det vestlige Balkan om innovation, forskning, uddannelse, kultur,	Geopolitisk

¹³ [ESTEAM-fællesskab for kvinder](#), [ESTEAM-fællesskab for piger](#)

Foranstaltning	Gennemførelse	Fokusområde
Vestbalkan	ungdom og idræt og en styrket partnerskabstilgang. Nordmakedonien og Serbien er associeret med Erasmus+, Nordmakedonien er associeret med Det Europæiske Solidaritetskorp. Gennemførelse af den økonomiske plan og investeringsplanen for Vestbalkan med fokus på udvikling af menneskelig kapital	dimension

2.2. Stærkere forvaltningsramme til styring af etableringen af det europæiske uddannelsesområde

Der blev også gjort fremskridt med hensyn til at styrke forvaltningen af den strategiske ramme for det europæiske uddannelsesområde. De seneste reformer har vist opmuntrende tegn på en mere smidig reaktionsevne med hensyn til at tackle fælles udfordringer, samtidig med at fordelene ved gensidige læringsmuligheder udnyttes. Den nye strategiske ramme, der er fastlagt i to rådsresolutioner fra 2021¹⁴, banede vejen for en stærkere forvaltningsmekanisme, der bygger på **tillid, frivilligt samarbejde, fælles skabelse, fleksibilitet og øget ejerskab** fra medlemsstaternes side¹⁵. [Resolutionen om forvaltning](#) skabte klarhed om og styrkede den rolle, som **Gruppen på Højt Plan vedrørende Uddannelse og Erhvervsuddannelse** spiller¹⁶. På baggrund af de uddannelsesmæssige konsekvenser af krigen i Ukraine udgjorde gruppen på højt plan et forum for pragmatisk ad hoc-samarbejde. Dens arbejde nød godt af oprettelsen af et nyt organ, **koordinationsrådet for gruppen på højt plan**. Disse forbedringer af forvaltningen af den nye strategiske ramme viste sig at være af stor værdi og styrkede dens reaktionsevne over for uventede udfordringer (se afsnit 3.2. nedenfor).

Arbejdsgrupperne under strategirammen for det europæiske uddannelsessamarbejde for 2021-2025 danner rammen for et intensivt struktureret samarbejde og gensidig læring med medlemsstaterne, Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde/Den Europæiske Frihandelssammenslutning og kandidatlande, interessenter, eksperter og internationale organisationer om prioriteterne for det europæiske uddannelsesområde. Den nye generation af arbejdsgrupper, der er nedsat i overensstemmelse med målene for det europæiske uddannelsessamarbejde, har været rygraden i udveksling og peerlæring om emner som ulighed og skolefrafald, uddannelse i miljømæssig bæredygtighed, færdigheder til den grønne omstilling, støttefaktorer for digital uddannelse eller fremme af ligestilling mellem kønnene inden for uddannelse¹⁷. Arbejdsgrupper er også en vigtig kanal for samarbejde med interessenter, som sætter dem i stand til at bidrage til etableringen af det europæiske uddannelsesområde.

Kommissionen har været i kontakt med det bredere interessentsamfund gennem de årlige europæiske uddannelsesstopmøder (hvor der lanceres større initiativer inden for det europæiske uddannelsesområde såsom Education for Climate Coalition eller fremvisning i forbindelse med den europæiske pris for innovativ undervisning), topmødet om uddannelse og innovation og flere målrettede og åbne offentlige høringer.

Forskellige **EU-onlineredskaber og praksisfællesskaber muliggør interaktion med interessenter**¹⁸. I overensstemmelse med forslaget fra konferencen om Europas fremtid, der opfordrer til yderligere forbedrede informationsplatforme til at samle og udveksle uddannelsesrelaterede oplysninger, hjælper den nye **EEA Portal** de lærende samt lærere, undervisere og interessenter med at få adgang til EU-finansiering, opkvalificeringsprogrammer, uddannelse af høj kvalitet og livslang læring. Den giver adgang til arbejdsgruppernes resultater og fungerer som et forum for udvikling af uddannelsespolitikken og effektiv og innovativ praksis. **European School Education Platform** udgør en offentlig platform, som samler oplysninger og fremmer udveksling af viden i hele EU mellem alle interessenter inden for skoleuddannelse,

¹⁴ [Resolution om en strategiramme for det europæiske uddannelsessamarbejde, resolution om forvaltning](#).

¹⁵ Se SWD(2022) 750, afsnit II.1, og bilag 2.

¹⁶ Gruppen på Højt Plan vedrørende Uddannelse og Erhvervsuddannelse forbinder det tekniske niveau med det politiske niveau og spiller en central rolle med hensyn til at identificere, drøfte og styre strategiske og tværgående spørgsmål, der er relevante for det europæiske uddannelsesområde, på en fremadskuende måde. Se SWD(2022) 750, afsnit II.1.2.

¹⁷ For fremskridt og resultater indtil videre henvises til SWD(2022) 750, afsnit II.1.3.

¹⁸ [School Education Gateway](#) (herunder det [europæiske værktøjssæt for skoler](#)) og [eTwinning](#) er blevet integreret i den nye [European School Education Platform](#). [EU's Elev- og lærerhjørne](#), [Education for Climate Coalition](#), [Digitalt uddannelsescentrum](#).

herunder erhvervsrettet grund-, efter- og videreuddannelse. [EPALE-fællesskabet af fagfolk inden for erhvervsuddannelse](#) giver også mulighed for videndeling, netværkssamarbejde og formidling inden for erhvervsuddannelse. Det nye [digitale uddannelsescentrum](#) fungerer som et rum for informationsdeling, udveksling og samarbejde, der muliggør innovation og samler interessenter inden for digital uddannelse. Programmet for et digitalt Europa støtter et tættere samarbejde i den digitale uddannelsessektor i Europa blandt nystartede virksomheder/SMV'er inden for europæisk uddannelsesteknologi (EdTech) og andre relevante interessenter. Nøgletiltag 2 "Partnerskaber med henblik på samarbejde" under Erasmus+ giver forskellige interessenter, herunder EdTech, mulighed for at samarbejde med interessenter på uddannelsesområdet og udvikle planer for digital omstilling.

Netværk, der støttes af Kommissionen¹⁹ og **internationale organisationer**²⁰, bidrager også til udviklingen af det europæiske uddannelsesområde.

2.3. Fremskridt hen imod mål på EU-plan og uddannelsessituationen i EU

Der er fastsat **syv mål på EU-plan** inden for rammerne af det europæiske uddannelsesområde. Rapporten om uddannelsesovervågning 2022, der ledsager denne meddelelse, viser de seneste fremskridt hen imod disse mål, analyserer de vigtigste udfordringer og den seneste udvikling i medlemsstaterne ud fra et tværgående EU-perspektiv (SWD(2022) 751 — Sammenlignende rapport) og et landespecifikt perspektiv (SWD(2022) 751 — Landerapporter). Dette omfatter et væld af dokumentation om uddannelsessituationen i EU og bidrager til at identificere fælles udfordringer, som endnu ikke er tilstrækkeligt dækket af mål på EU-plan.

Tendenserne hen imod mål på EU-plan viser et blandet billede. På den ene side ser vi en klar og **positiv tendens i retning af opadgående konvergens** for flere mangeårige indikatorer: **Skolefrafaldet** falder fortsat. Andelen af unge med eksamensbeviser på **videregående niveau** er stigende, om end i kombination med en stigende kønsskævhed, og deltagelsen i **førskoleundervisning** er steget støt i det seneste årti, hvilket har holdt EU på rette spor mod disse 2030-mål²¹. På den anden side er der stadig strukturelle problemer: 3,1 millioner unge, der forlader skolen tidligt, er ikke længere en del af uddannelsessystemet, og vi ser en foruroligende **stagnation** i de **dårlige resultater med hensyn til grundlæggende færdigheder**. Desuden skjuler de positive tendenser i forbindelse med målene på EU-plan betydelige forskelle inden for og mellem medlemsstaterne, og det kan ikke tages for givet, at de positive tendenser er robuste og vil fortsætte²².

Bekæmpelse af uligheder på uddannelsesområdet har været en nøgleprioritet i medlemsstaterne²³. Der er gennemført en bred vifte af foranstaltninger i hele EU, f.eks. yderligere finansiel støtte til dårligt stillede skoler, uddannelsesprogrammer for lærere eller øget adgang til støttepersonale. Før pandemien havde ca. halvdelen af medlemsstaterne truffet foranstaltninger til at støtte lærere i dårligt stillede skoler²⁴. Flere lande har iværksat målrettede programmer for at kompensere for læringstab som følge af pandemien, som ramte dårligt stillede børn mest.

¹⁹ [EURYDICE](#), [NESET](#), [EENEE](#).

²⁰ Som f.eks. Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udvikling (OECD) Europarådet eller forskellige FN-organer, se SWD(2022) 750, bilag 2.

²¹ Der er en kønsskævhed (der favoriserer piger frem for drenge), når det gælder skolefrafald og dårlige resultater med hensyn til læsning, og en betydelig og voksende kønsskævhed (der begunstiger unge kvinder frem for unge mænd) med hensyn til gennemførelse af videregående uddannelser. (Se tabellen over de syv mål på EU-plan samt SWD(2022) 751 — Sammenlignende rapport.)

²² Den sammenlignende rapport fra 2022-rapporten om uddannelsesovervågning (SWD(2022) 751) er bygget op omkring de syv mål på EU-plan, hvor hvert kapitel viser, at mange medlemsstater halter bagefter, og at der er betydelige forskelle mellem befolkningsgrupper i stort set alle lande.

²³ Se SWD(2022) 751 — Landerapporter.

²⁴ Tilgangen til at fjerne institutionelle hindringer for lighed og inklusion er fortsat begrænset, selv om der er tegn på, at tidlig sporing, gentagelse af skoleår og segregering øger ulighederne.

Den socioøkonomiske baggrund er dog stadig den vigtigste indikator for uddannelsesresultater.

Grundlæggende halter børn og unge fra dårligt stillede miljøer bagud i forhold til alle mål på EU-niveau. Børn (i alderen 3 år og derover) i risiko for fattigdom eller social udstødelse er 7,5 procentpoint mindre tilbøjelige til at deltage i formelle børnepasningsordninger. Unge, hvis forældre har et lavt uddannelsesniveau, er ni gange mere tilbøjelige til at forlade uddannelsessystemet for tidligt og 48,6 procentpoint mindre tilbøjelige til at opnå en videregående uddannelse sammenlignet med unge, hvis forældre har et højt uddannelsesniveau. Hvis man ser på nøglekompetencer for livslang læring, kan manglen på fremskridt inden for grundlæggende færdigheder skyldes, at det grundlæggende problem med manglende lighed ikke håndteres i tilstrækkelig grad. Pandemiens virkninger kan have forværret ulighederne i uddannelsesresultaterne²⁵. I den forbindelse er det usandsynligt, at målene på EU-plan vil blive nået uden at øge fokus på lighed inden for uddannelse.

Syv mål på EU-plan				
	EU-mål	Seneste EU-gennemsnit		
		I alt	Piger/kvinder	Drenge/mænd
1.	Mindst 96 % af børn i alderen mellem 3 år og alderen for obligatorisk skolestart bør senest i 2030 deltage i førskoleundervisning og børnepasning	93,0 % ^[2020]	93,1 ^[2020]	93,0 ^[2020]
2.	Inden 2030 bør andelen af unge, der forlader uddannelsessystemet tidligt, være under 9 %	9,7 % ^[2021]	7,9 % ^[2021]	11,4 % ^[2021]
3.	Senest i 2025 bør andelen af nyuddannede fra erhvervsuddannelser, der drager fordel af eksponering for arbejdsbaseret læring under deres erhvervsrettede uddannelse, være på mindst 60 %.	60,7 % ^[2021]	60,3 % ^[2021]	61,0 % ^[2021]
4.	Inden 2030 bør andelen af 25-34-årige med en gennemført videregående uddannelse være på mindst 45 %.	41,2 % ^[2021]	46,8 % ^[2021]	35,7 % ^[2021]
5.	Senest i 2025 bør mindst 47 % af voksne i alderen 25-64 år have deltaget i læring i løbet af de foregående 12 måneder.	[*]	[*]	[*]
6.	Inden 2030 bør andelen af 15-årige med ringe færdigheder i læsning, matematik og naturvidenskab være mindre end 15 %.	Læsning: 22,5 % ^[2018] Matematik: 22,9 % ^[2018] Naturvidenskab: 22,3 % ^[2018]	Læsning: 17,5 % ^[2018] Matematik: 22,9 % ^[2018] Naturvidenskab: 21,2 % ^[2018]	Læsning: 27,4 % ^[2018] Matematik: 22,8 % ^[2018] Naturvidenskab: 23,2 % ^[2018]
7.	Inden 2030 bør andelen af elever i 8. klasse med ringe IT-færdigheder være mindre end 15 %.	[**]	[*]	[*]

Kilde: for mål 1: fælles dataindsamling fra Eurostat (UNESCO OECD Eurostat [UOE], for mål 2, 3, 4 og 5, EU's arbejdsstyrkeundersøgelse [LFS]), for mål 6, OECD (program for international elevervurering [PISA]), og for mål 7, International Association for the Evaluation of Educational Achievement [IEA] (International Computer and Information Literacy Study [ICILS]). Bemærk: [*] De underliggende data fra arbejdsstyrkeundersøgelsen vil være tilgængelige hvert andet år fra 2023²⁶. **[**] ICILS 2023-data vil foreligge i 2024²⁷.

²⁵ Forskning tyder på, at læringstab som følge af pandemien har tendens til at påvirke børn, der oplever forskellige socioøkonomiske ulemper, uforholdsmæssigt. Visse grupper af børn blev særlig hårdt ramt, f.eks. børn, der lever i risiko for fattigdom eller social udstødelse, børn i husstande med enlige forsørgere, børn, hvis forældre har et lavere uddannelsesniveau, eller børn med migrantbaggrund. Selv om afhjælpende foranstaltninger rettet mod dårligt stillede elever viste sig at være effektive til at vende den faldende tendens, er de stadig underudnyttede. [Employment and Social Developments in Europe, årlig gennemgang 2022, Impacts of COVID-19 on school education.](#)

²⁶ [Rådets resolution fra 2021 om en ny europæisk dagsorden for voksenuddannelse](#) bekræfter en totrinstitgang til det tilsvarende mål på EU-plan. Voksenuddannelse bør øges til mindst 47 % senest i 2025 og nå op på mindst 60 % senest i 2030. 2030-målet stammer fra [handlingsplanen for den europæiske søjle for sociale rettigheder](#) og den efterfølgende [Portoerklæring](#). Kommissionen vil i samarbejde med Den Stående Gruppe vedrørende Indikatorer og Benchmarks vurdere de nye toårige data, når de første gang foreligger i 2023, og sammenligne resultaterne med resultaterne af voksenuddannelsesundersøgelsen. Denne vurdering skal danne grundlag for eventuelle ændringer af metoden og/eller rådgive Rådet om en reevaluering af målniveauet for 2025.

²⁷ ICILS 2023 bliver den første cyklus med en omfattende dækning af EU's medlemsstater, hvilket betyder mere end en fordobling af dækningen fra 9 i 2013 og 7 i 2018 til 22 i 2023.

Desuden **forværres manglen på lærere**, hovedsagelig på grund af den aldrende lærerarbejdsstyrke²⁸ og erhvervets ringe tiltrækningskraft, **i hele EU**, hvilket udgør en alvorlig risiko for uddannelsernes kvalitet og lighed selv i nogle af de lande, der klarer sig bedst. Der mangler sammenlignelige data for medlemsstaterne, men skøn indberettet af medlemsstaterne og nævnt i de respektive landerapporter (SWD(2022) 751 — Landerapporter) viser problemets omfang. Udfordringerne er generelt alvorligere inden for fag som STEM (naturvidenskab, teknologi, ingeniørvirksomhed og matematik) og IKT og i fjerntliggende eller ugunstigt stillede områder. For at øge kompetencebaseret undervisning og læring gennemføres der omfattende reformer af læseplanerne i flere lande, hvilket kræver veluddannede og erfarne lærere. For at gøre erhvervet mere attraktivt er lønningerne i de seneste år blevet øget betydeligt i flere lande. Medlemsstaterne sigter mod at tiltrække flere kandidater til lærergrunduddannelsen, støtte nye lærere, forbedre arbejdsvilkårene og tilbyde alternative veje til erhvervet.

²⁸ På EU-plan er næsten 40 % af undervisningspersonalet over 50 år.

3. Stærkere genopbygning

Både covid-19-pandemien og Ruslands angrebskrig mod Ukraine har i høj grad påvirket og mobiliseret det europæiske uddannelsesområde. EU-midler, navnlig Erasmus+-programmets næsten fordoblede budget, og det øgede samarbejde under den strategiske ramme for det europæiske uddannelsesområde har støttet de nationale uddannelsessystemer i krisetider og haft til formål at styrke deres kapacitet til at fremme genopretningen gennem investeringer og reformer i overensstemmelse med målene for det europæiske uddannelsesområde. De vedvarende virkninger af covid-19 og den fortsatte russiske invasion af Ukraine kan stadig bremse fremskridtene eller lede opmærksomheden væk fra at imødegå langsigtede strukturelle udfordringer (som er blevet forværret af pandemien og krigen).

I dette kapitel ses der på, hvordan genopretnings- og resiliensfaciliteten og andre EU-midler for 2021-2027 bidrager til at fremme genopretningen i overensstemmelse med målene for det europæiske uddannelsesområde, og hvordan EU-midler og -samarbejde under det europæiske uddannelsesområde er blevet mobiliseret for at tackle de uddannelsesmæssige konsekvenser af **Ruslands angrebskrig mod Ukraine** (i overensstemmelse med målene for det europæiske uddannelsesområde om at fremme kvalitet, lighed og inklusion). Programmeringen af EU-midler til opfyldelse af målene for det europæiske uddannelsesområde er et væsentligt resultat i de seneste 2 år, men en effektiv gennemførelse af reformer og investeringer og en solid overvågning heraf i næste fase vil være afgørende for at sikre, at det europæiske uddannelsesområde etableres.

3.1. Mobilisering af genopretnings- og resiliensfaciliteten og andre EU-midler til nationale foranstaltninger og reformer vedrørende det europæiske uddannelsesområde, der fremmer en bæredygtig og inklusiv genopretning

Uddannelsespolitikkerne har fået øget opmærksomhed efter pandemiens udbrud og dens dramatiske indvirkning på lærende og lærere. Alle niveauer af den styrkede strategiske ramme for det europæiske uddannelsesområde er blevet mobiliseret for at intensivere samarbejdet og den gensidige læring og dermed bidrage til at begrænse pandemiens negative indvirkning på læringsresultater og trivsel²⁹.

Det europæiske uddannelsesområde er tæt forbundet med det europæiske semester og programmeringen af EU-midler til reformer og investeringer i uddannelse. Det europæiske semester udstikker de overordnede retningslinjer for EU-plan og nationalt plan, herunder en dybdegående analyse af den rolle, som uddannelse spiller i den socioøkonomiske kontekst i medlemsstaterne. Det understøtter fastlæggelsen af nationale politik- og investeringsprioriteter³⁰, og det europæiske uddannelsesområde tilbyder støtte til at tackle de konstaterede udfordringer. Forbindelsen mellem EU-finansiering og reformprioriteter er blevet yderligere styrket under den flerårige finansielle ramme for 2021-2027 og genopretnings- og resiliensfaciliteten.

Genopretnings- og resiliensfaciliteten er blevet den vigtigste kilde til EU-finansiering af uddannelse, herunder digital uddannelse og digitale færdigheder gennem reformer og investeringer, med en tildeling på ca. 71 mia. EUR, hvilket svarer til ca. 14 % af genopretnings- og resiliensfacilitetens samlede budget³¹. Programmeringen af investeringer i uddannelse under

²⁹ Se SWD(2022) 750, afsnit II.1.

³⁰ I 2022 modtog otte medlemsstater en landespecifik henstilling med fokus på udfordringer vedrørende uddannelse og færdigheder, som ikke behandles tilstrækkeligt i genopretnings- og resiliensplanerne, jf. de [landespecifikke henstillinger](#). I 2019 modtog alle medlemsstater, og i 2020 24 medlemsstater, en uddannelses- eller færdighedsrelateret landespecifik henstilling.

³¹ Tallet er baseret på metoden til søjle-tagging for resultattavlen for genopretning og resiliens. Det svarer til summen af de anslåede omkostninger ved foranstaltninger, der er tildelt enten "almen uddannelse, erhvervsuddannelse eller videregående uddannelse: tilgængelighed, prisoverkommelighed, kvalitet og inklusion, herunder digitalisering og infrastruktur", "voksenuddannelse, herunder vedvarende erhvervsuddannelse, anerkendelse og validering af færdigheder", "førskoleundervisning og børnepasning: tilgængelighed, prisoverkommelighed, kvalitet og inklusion, herunder digitalisering og infrastruktur" eller "menneskelig kapital inden for digitalisering" som primært eller sekundært politikområde. Beregningen er baseret på de 25 genopretnings- og resiliensplaner, som Kommissionen og Rådet godkendte inden september 2022. Der er tale om anslåede

samhørighedsfondene er stadig i gang, med en foreløbig tildeling på 21,13 mia. EUR fra ESF+ og de 2,3 mia. EUR fra EFRU, som hidtil er blevet programmeret til støtte for uddannelses- og kvalifikationspolitikker³². Gennem instrumentet for teknisk støtte yder Kommissionen desuden yderligere støtte på uddannelsesområdet efter anmodning fra medlemsstaterne på bilateralt grundlag eller i flere lande.

Der er mobiliseret EU-midler til at tackle uligheder og gøre uddannelsessystemerne mere modstandsdygtige efter pandemien. Medlemsstaterne har iværksat en række øjeblikkelige kriseberedskabsforanstaltninger, som generelt indgår i mere langsigtede strategier for årtiet frem til 2030³³. Disse strategier støttes ofte af EU-midler og styres af målene for det europæiske uddannelsesområde. Navnlig yder genopretnings- og resiliensfaciliteten sammen med midler fra samhørighedspolitikken betydelig finansiel støtte til kompenserende læringsprogrammer samt mere omfattende foranstaltninger, der har til formål at fremme adgang til uddannelse af høj kvalitet for alle, herunder reformer af læseplaner, håndtering af misforhold mellem udbudte og efterspurgte færdigheder gennem omskoling og opkvalificering. Desuden bidrager EU-midler, herunder EFRU, til at modernisere infrastrukturen for at styrke lige adgang til inkluderende uddannelses-tjenester af høj kvalitet, skabe innovative læringsmiljøer og betingelser for inklusiv digital uddannelse gennem udstyr og platforme.

Reformer og investeringer under genopretnings- og resiliensfaciliteten fremmer den digitale og grønne omstilling af uddannelse i overensstemmelse med målene for det europæiske uddannelsesområde. Ud af de 71 mia. EUR bidrager ca. 28 mia. EUR til at støtte digital uddannelse og digitale færdigheder i hele EU³⁴. Landene planlægger at forbedre den digitale infrastruktur og konnektivitet, ofte med fokus på dårligt stillede skoler. De investerer i foranstaltninger til udvikling af elevers og læreres digitale kompetencer og digitale ressourcer og indhold samt til tilpasning af skolernes læseplaner. Midlerne fra genopretnings- og resiliensfaciliteten er også programmeret til at opbygge arbejdsstyrkens digitale færdigheder, navnlig hos lavtuddannede arbejdstagere, og tilpasse erhvervsuddannelseskurser til digitale krav. Genopretnings- og resiliensfaciliteten bidrager også til at gøre uddannelse grønnere, navnlig ved at investere i energieffektiv uddannelsesinfrastruktur, men også ved at forbedre uddannelsespolitikkerne for miljømæssig bæredygtighed.

EU-midler bidrager i høj grad til at sætte universiteterne i stand til at blive drivkræfter for forandring i overensstemmelse med målene for det europæiske uddannelsesområde. Pandemien udløste mere innovation, navnlig i digitale formater. EU-midler forventes at fremskynde og konsolidere digitaliseringen og omstillingen af sektoren for videregående uddannelse yderligere i overensstemmelse med den europæiske strategi for universiteter og den [nye europæiske innovationsdagsorden](#) ved at udnytte synergierne mellem det europæiske uddannelsesområde og det europæiske forskningsrum (EFR). Ud over digital infrastruktur planlægger medlemsstaterne også at investere i udvikling af digitalt indhold, avancerede digitale færdigheder, tilpasning af studieforløb, uddannelse af akademisk personale, udvikling af onlinekurser/blandede kurser og digitalisering af forvaltningen. Investeringer og reformer har til formål at forbedre de videregående uddannelsers arbejdsmarkedsrelevans ved at modernisere studieprogrammerne,

omkostninger. Den faktiske finansiering vil blive baseret på de opfyldte delmål og mål. Kommissionen vurderede omkostningsoverslagene, da de oprindelige planer blev forelagt og godkendt. Medlemsstaterne er ikke forpligtet til at indsende udgiftsbilag, og Kommissionen vil ikke kontrollere de faktiske omkostninger til foranstaltninger, der støttes af genopretnings- og resiliensfaciliteten.

³² PR. 30. september 2022 havde 23 medlemsstater allerede programmeret midler fra Den Europæiske Socialfond Plus (ESF+) på 21,13 mia. EUR til støtte for uddannelse og færdigheder. Den foreløbige tildeling fra Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU) til uddannelses- og erhvervsuddannelsesinfrastruktur, der er baseret på vedtagne programmer i 7 medlemsstater, beløber sig til 2,3 mia. EUR.

³³ Se SWD(2022) 750, afsnit I.2.2.

³⁴ Tallet er baseret på metoden til søjle-tagging for resultattavlen for genopretning og resiliens. Det svarer til de anslåede omkostninger ved de foranstaltninger, der er afsat til "Menneskelig kapital inden for digitalisering" som primært eller sekundært politikområde. Beregningen er baseret på de 25 genopretnings- og resiliensplaner, som Kommissionen og Rådet godkendte inden september 2022. Der er tale om anslåede omkostninger. Den faktiske finansiering vil blive baseret på de opfyldte delmål og mål. Kommissionen vurderede omkostningsoverslagene, da de oprindelige planer blev forelagt og godkendt. Medlemsstaterne er ikke forpligtet til at indsende udgiftsbilag, og Kommissionen vil ikke kontrollere de faktiske omkostninger til foranstaltninger, der støttes af genopretnings- og resiliensfaciliteten.

lancere nye studieforløb, herunder mikroeksamensbeviser, stimulere STEM/STEAM-specialisering, forbedre forvaltningen og finansieringen, forbedre adgangen til videregående uddannelse for dårligt stillede studerende og støtte inklusion, f.eks. gennem målrettede stipendier, anerkendelse af kvalifikationer eller adgang til økonomisk overkommelige studenterboliger.

3.2. Mobilisering af værktøjer på det europæiske uddannelsesområde og EU-midler til uddannelsesmæssig solidaritet med Ukraine

Som følge af Ruslands angrebskrig mod Ukraine er millioner af fordrevne personer, hvoraf de fleste er kvinder og børn, ankommet til EU. Inddragelsen af børn og unge (mange traumatiserede af krigen og manglende kendskab til EU-sprog) i medlemsstaternes uddannelsessystemer har været en stor udfordring i lyset af en høj grad af usikkerhed. Den umiddelbare prioritet er at sikre inklusion af børn i inkluderende almen uddannelse af høj kvalitet i skoleåret 2022-2023, samtidig med at deres forbindelse til Ukraine bevares³⁵.

Reaktionen fra **EU's solidaritetsgruppe på uddannelsesområdet for Ukraine**³⁶, der mobiliserede alle niveauer i strategirammen for det europæiske uddannelsesområde, bidrog til at integrere lærende og lærere, der er fordrevet fra Ukraine, i EU's uddannelsessystemer. **Gruppen på Højt Plan** har været medvirkende til at identificere medlemsstaternes behov i forbindelse med at støtte ukrainske flygtningebørn og sikre en hurtig, koordineret EU-reaktion, hvor den sammen med koordinationsrådet for gruppen på højt plan har fungeret som passende fora til at identificere fælles europæiske bekymringer og koordinere medlemsstaternes indsats. **Arbejdsgrupper** under det europæiske uddannelsesområde har samlet ekspertise fra hele EU gennem udvekslinger og peerlæringsaktiviteter. Medlemsstaterne nød godt af disse udvekslinger, da de gennemførte [direktivet om midlertidig beskyttelse](#) med hensyn til centrale spørgsmål såsom: i) rekruttering af ukrainsk personale, ii) opsøgende arbejde over for flygtningebørn, der endnu ikke er indskrevet i værtslandenes uddannelsessystemer, iii) adgang til førskoleundervisning og børnepasning, iv) anerkendelse af kvalifikationer, v) modtagelse af studerende på videregående uddannelser, vi) bekæmpelse af desinformation i krigstid, vii) psykosocial støtte og viii) afholdelse af adgangsprøver til ukrainske videregående uddannelser eller sprogindlæring.

Denne udveksling af oplysninger bidrog til **opdaterede retningslinjer og oplysninger om god praksis** og praktisk indsigt for at støtte medlemsstaterne i at inkludere fordrevne børn i undervisningen³⁷. I juni 2022 offentliggjorde Europa-Kommissionen også politiske retningslinjer til medlemsstaterne i forbindelse med gennemførelsen af bestemmelserne i direktivet om midlertidig beskyttelse vedrørende adgang til arbejdsmarkedet, erhvervsuddannelse og opkvalificering/omskoling³⁸. Det Europæiske Erhvervsuddannelsesinstitut (ETF) har udarbejdet og leveret en nødpakke for at støtte kontinuiteten i læringen for unge ukrainere via onlinekurser samt ukrainske flygtninges beskæftigelsesegnethed uden for deres land.

EEA portal har spillet en central rolle med hensyn til at formidle oplysninger om EU's hurtige koordinerede uddannelsesreaktion på Ruslands angrebskrig mod Ukraine. **School Education Gateway** har fungeret som

³⁵ I begyndelsen af skoleåret 2022-23 var ca. 500 000 ukrainske børn registreret i det nationale uddannelsessystem i 26 medlemsstater og Liechtenstein. Dette er langt mindre end antallet af fordrevne børn, som tæller millioner. (Antallet af registreringer med henblik på midlertidig beskyttelse er over 4 mio.)

³⁶ Kommissionen oprettede en EU-solidaritetsgruppe på uddannelsesområdet for Ukraine, som hjælper med at identificere behovene i forbindelse med at sikre, at ukrainske børn fortsat uddannes, og støtte de lande, der huser dem, ved at samle den ekspertise, der er til rådighed i hele Europa. Denne gruppe har rod i de eksisterende værktøjer og mekanismer under den strategiske ramme for det europæiske uddannelsesområde, herunder arbejdsgrupperne.

³⁷ [Supporting the inclusion of displaced children from Ukraine in education: considerations, key principles and practices for the school year 2022-23](#), juni 2022. Se også SWD(2022) 750, tabel 7.

³⁸ [Guidance for access to labour market, vocational education and training and adult learning of people fleeing Russia's war of aggression against Ukraine](#), juni 2022.

en offentlig platform, der støtter lærere og det bredere uddannelsessamfund, samler ressourcer og tilbyder gratis onlinekurser for faglig udvikling i forbindelse med uddannelse af flygtninge³⁹.

Kommissionen har mobiliseret **EU-midler til at støtte inklusion i uddannelse af personer, der flygter fra Ukraine**. Samhørighedsaktionen for flygtninge i Europa (CARE), der blev vedtaget i april 2022, giver maksimal fleksibilitet til at om dirigere uudnyttede strukturfonde for 2014-2020 (ca. 7 mia. EUR). Lovgivningsmæssige ændringer giver mulighed for 100 % EU-medfinansiering, og medlemsstaterne kan anvende EFRU og ESF i flæng. FAST-CARE blev vedtaget den 29. juni og indførte et nyt sæt foranstaltninger, herunder yderligere fleksibilitet i forordningerne om fælles bestemmelser for 2014-2020 og 2021-2027. Den udvidede fleksibiliteten i CARE-forordningen og indførte yderligere foranstaltninger, navnlig for at hjælpe medlemsstaterne med bedre at håndtere nye behov og krisens langsigtede konsekvenser. REACT-EU har ydet 50 mia. EUR i nye supplerende midler til igangværende samhørighedspolitiske programmer (ESF, EFRU og Den Europæiske Fond for Bistand til de Socialt Dårligst Stillede (FEAD)) i 2021 og 2022, som skal bruges inden udgangen af 2023. Den samlede tildeling til uddannelse under REACT-EU beløber sig til ca. 4,9 mia. EUR⁴⁰.

Under Erasmus+-programmet er der nu nye muligheder for nye deltagere fra Ukraine.

Organisationer med igangværende Erasmus+-projekter kan være vært for ukrainske lærere og studerende, der skal udføre undervisningsopgaver, studier eller praktikophold. Personale med relevant ekspertise kan sendes til regioner, hvor flygtninge huses. Organisationer, der er aktive inden for Erasmus+, kan invitere lærere, undervisere og andre eksperter til midlertidigt at støtte deres arbejde på områder som sprogindlæring eller integration. Videregående uddannelsesinstitutioner i medlemsstater og lande uden for EU, der er associeret med programmet, kan modtage og finansiere studerende og personale fra ukrainske videregående uddannelsesinstitutioner, uden at den udsendende institution formelt er involveret. Studerende kan tage kurser på de modtagende institutioner og få yderligere støtte, f.eks. hjælp til indkvartering, integration i det lokale akademiske samfund eller sprogforberedelse. Studerende og nyuddannede (som har afsluttet deres uddannelse fra en ukrainsk videregående uddannelsesinstitution inden for højst 12 måneder, før de flygter fra Ukraine) er også berettigede til praktikophold. Personalet er berettiget til mobilitet og uddannelse i undervisningen. Unges mobilitetsaktiviteter er åbne for ukrainske unge og ungdomsarbejdere. Potentielle ansøgere i hele Erasmus+-programmet opfordres til at medtage aktiviteter vedrørende integration af personer, der er fordrevet fra Ukraine, i projektforslag under nuværende og kommende indkaldelser. Disse emner er godt forankret i Erasmus+-programmet, hvor inklusion og mangfoldighed samt deltagelse og aktivt medborgerskab er medtaget som centrale tværgående prioriteter.

³⁹ F.eks. e-læringsmateriale på ukrainsk, oplysninger om det ukrainske skolesystem, om anerkendelse af akademiske kvalifikationer eller om ressourcer og kurser om psykosocial støtte, herunder gennem det europæiske værktøjs sæt for skoler.

⁴⁰ Omkring 14 medlemsstater planlægger at finansiere uddannelse under ESF med over 3,5 mia. EUR under EFRU, 5 medlemsstater har afsat 1,4 mia. EUR af REACT-EU-midlerne til foranstaltninger vedrørende e-læring og e-uddannelse, og 6 medlemsstater har afsat næsten 1 mia. EUR til støtte til infrastruktur til uddannelse på primær- og sekundærtrinnet.

4. Yderligere tiltag, der er nødvendige for at etablere det europæiske uddannelsesområde senest i 2025

4.1. Der er seks strategiske initiativer for det europæiske uddannelsesområde på EU-plan under udarbejdelse

Kommissionen udarbejder de seks resterende strategiske initiativer for det europæiske uddannelsesområde, der skal vedtages inden 2025, og støtter medlemsstaterne i gennemførelsen af alle strategiske initiativer for det europæiske uddannelsesområde. Både fælles skabelse af nye strategiske initiativer for det europæiske uddannelsesområde og erfaringer med national opfølgning af alle initiativer for det europæiske uddannelsesområde kan drøftes i forbindelse med midtvejsrevisionen i 2023 (se afsnit 5.2).

Strategiske initiativer for det europæiske uddannelsesområde som skal vedtages senest i 2025

Foranstaltning	Fokusområde
Understøttende faktorer for digital uddannelse: Målet vil være at støtte medlemsstaterne i den digitale omstilling af deres uddannelsessystemer ved at skitsere de vigtigste støttefaktorer for effektiv og inklusiv digital uddannelse.	Digital omstilling
Forbedring af udbuddet af digitale færdigheder inden for uddannelse: Målet vil være at støtte medlemsstaterne i at imødegå fælles udfordringer i forbindelse med niveauet af digitale færdigheder i forskellige dele af befolkningen og øge deres uddannelsessystemers evne til at sikre leveringen heraf.	Digital omstilling
Europæisk ramme for læringsmobilitet: Målet vil være at fremme tværnational læringsmobilitet på alle niveauer, identificere de resterende hindringer og vejlede om, hvordan de kan overvindes.	Livslang læring og mobilitet
Det europæiske kvalitetssikrings- og anerkendelsessystem: Målet vil være at gennemgå de nuværende kvalitetssikrings- og anerkendelsesordninger og sikre, at de er egnede til formålet i forbindelse med et landskab for videregående uddannelser, der er under udvikling.	Videregående uddannelse
Fælles europæisk uddannelsesmærke: Målet er at afprøve det uddannelsesmærke, der skal leveres på frivillig basis, med henblik på at attestere opnåede læringsresultater og færdigheder, der er udviklet gennem fælles europæiske programmer, der omfatter et dybtgående tværnationalt samarbejde.	Videregående uddannelse
Eventuel retlig status for alliancer af videregående uddannelsesinstitutioner: Målet er at afprøve et program, der indebærer et mere dybtgående samarbejde mellem videregående uddannelsesinstitutioner gennem institutionaliserede instrumenter, der gør det muligt at dele menneskelig, teknisk, data-, uddannelses- og forsknings- og innovationskapacitet, hvor det er relevant.	Videregående uddannelse

Rådets vedtagelse af Rådets henstilling om **veje til en vellykket skolegang** (se afsnit 2.1. ovenfor om Kommissionens forslag) vil være et vigtigt skridt i retning af at etablere en politisk ramme for at fremme bedre uddannelsesresultater for alle unge europæere, uanset deres socioøkonomiske baggrund og personlige karakteristika. I henstillingen foreslås en samlet tilgang ved i) at fokusere på både skoleresultater og trivsel i skolen, ii) at fremhæve forebyggelse og tidlig indgriben ud over kompensation, iii) at kombinere universelle, målrettede og individualiserede foranstaltninger for effektivt at nå ud til alle. For at støtte gennemførelsen vil Kommissionen i begyndelsen af 2023 nedsætte en ekspertgruppe om trivsel og støttende læringsmiljøer for grupper med risiko for dårlige resultater. Gruppen vil udarbejde EU-retningslinjer for fremme af trivsel i skolerne — det er veldokumenteret, at der er en sammenhæng med dårligt stillede lærendes uddannelsesmæssige resultater.

Som led i gennemførelsen af handlingsplanen for digital uddannelse vil Kommissionen i begyndelsen af 2023 fremlægge to flagskibsforslag baseret på resultaterne af den strukturerede dialog om digital

uddannelse og digitale færdigheder⁴¹. Det kommende forslag til Rådets henstilling om **befordrende faktorer for digital uddannelse** vil omhandle formel uddannelse og fokusere på investeringer, kapacitetsopbygning og vellykket anvendelse af digitale teknologier for at forbedre undervisning og læring med det formål at forbedre læringsresultaterne for alle lærende. Forslaget til Rådets henstilling om **forbedring af udbuddet af digitale færdigheder** på uddannelsesområdet vil indeholde et mere strategisk perspektiv for udviklingen af digitale færdigheder og fremme en inklusiv, sammenhængende og koordineret tilgang af høj kvalitet til tilvejebringelse af digitale færdigheder på alle uddannelsesniveauer. Begge forslag vil **støtte lærernes læringsbehov**. Rådets henstilling om de befordrende faktorer for digital uddannelse vil fokusere på lærernes digitale pædagogik og deres evne til at anvende digitale teknologier i undervisnings- og læringsprocessen. Rådets henstilling om forbedring af udbuddet af digitale færdigheder inden for uddannelse vil fokusere på lærernes digitale kompetencer og deres evne til at undervise i informatik og/eller andre digitale emner med henblik på at udvikle de lærendes digitale færdigheder.

Inden udgangen af 2023 vil Kommissionen foreslå en **europæisk ramme for læringsmobilitet** for at gøre læringsophold i udlandet for alle til en norm snarere end en undtagelse. Den nye ramme vil tilskynde medlemsstaterne til at gøre mobilitetserfaringer til en værdsat del af alle uddannelsesforløb og integrere muligheden for mobilitet i uddannelses- og erhvervsuddannelsesprogrammer. Den vil have et styrket fokus på inklusiv mobilitet og udvide anvendelsesområdet for [henstillingen fra 2011 "Unge på vej"](#) til at omfatte alle lærende og alt personale (herunder lærere og ungdomsarbejdere) inden for alle uddannelsessektorer, ungdom og idræt, hvad enten de er formelle, ikkeformelle eller uformelle. Rammen vil tage fat på de vedvarende hindringer for mobilitet såsom administrative byrder, sprogbarrierer, mangel på finansielle midler og mangel på automatiske anerkendelsesordninger. Den vil også behandle nye udviklinger inden for læringsmønstre, der har til formål at gøre læringsmobilitet mere miljøvenlig og knytte den mere til digitale læringsmuligheder.

Inden for videregående uddannelse omfatter kommende strategiske initiativer for det europæiske uddannelsesområde foranstaltninger under den europæiske strategi for universiteter. Efter rapporten til Rådet om gennemførelse af automatisk anerkendelse, som er planlagt til slutningen af 2022, vil Kommissionen i 2023 gennemføre høringer om vejen frem for et **europæisk kvalitetssikrings- og anerkendelsessystem**. I 2022-2023 vil projekter, der finansieres af Erasmus+, afprøve et **fælles europæisk uddannelsesmærke** baseret på europæiske kriterier samt institutionaliserede samarbejdsinstrumenter for at muliggøre et tættere samarbejde mellem videregående uddannelsesinstitutioner, der afprøver idéen om en **mulig retlig status for alliancer af videregående uddannelsesinstitutioner**. På grundlag af resultaterne af disse pilotprojekter vil de næste skridt blive fastlagt sammen med medlemsstaterne og interessenterne.

4.2. En ny lighedsindikator og andre bestræbelser på at forbedre evidensgrundlaget

Lige fra starten har lighed spillet en central rolle i EU's samarbejde om uddannelse, og dette afspejles i det mangeårige mål på EU-plan om at nedbringe andelen af dårlige resultater inden for grundlæggende færdigheder som målt gennem OECD's program for international elevevaluering (PISA). Unge, der har meget dårlige resultater inden for læsning, matematik eller naturvidenskab, har en øget risiko for at få problemer senere i livet, f.eks. med hensyn til deres arbejdsmarkedsudsigter eller sociale inklusion⁴².

For at supplere denne tidlige varslingsindikator har Kommissionen taget det næste skridt og præsenterer for første gang nogensinde i uddannelsesovervågningen for 2022 **en indikator, der giver dokumentation for de grundlæggende årsager til underpræstation på uddannelsesområdet** (se SWD(2022) 750, afsnit

⁴¹ Denne dialog med medlemsstaterne og interessenter, der blev bebudet i [talen om Unionens tilstand i 2021](#) og støttet af Det Europæiske Råds konklusioner, løber indtil udgangen af 2022.

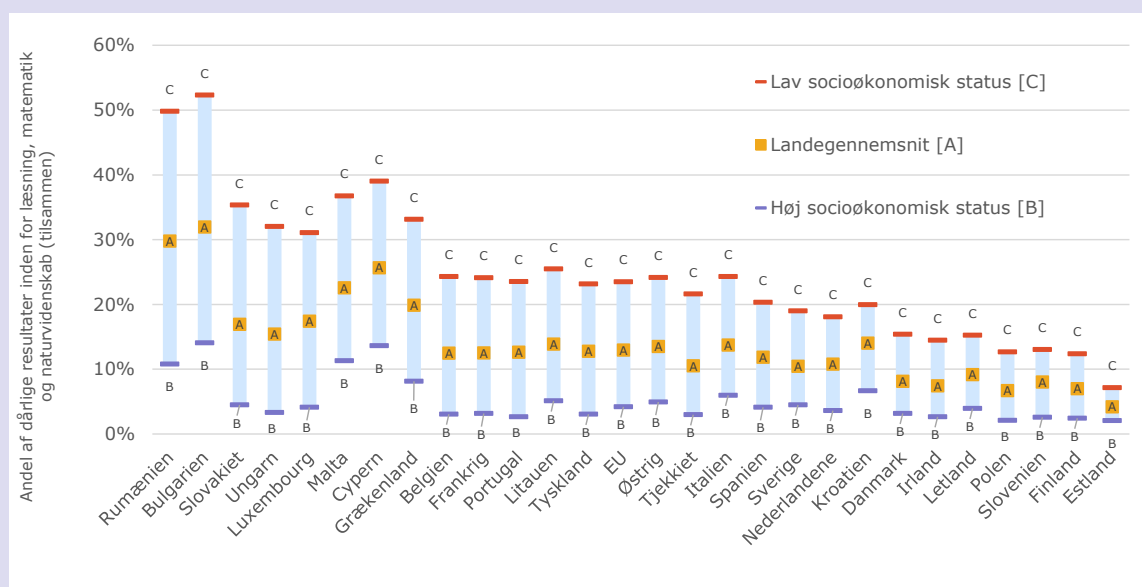
⁴² Se SWD(2022) 751 — Komparativ rapport, kapitel 1.

II.2.2.1, og SWD(2022) 751). Den nye indikator ser på andelen af dårlige resultater på alle tre PISA-områder på samme tid⁴³ og sammenligner hvert lands øverste og nederste fjerdedel inden for socioøkonomisk status.

Dataene bekræfter, at en af de vigtigste årsager til underpræstation på uddannelsesområdet er en persons socioøkonomiske baggrund. I EU's gennemsnit er risikoen for dårlige resultater for unge med en dårligt stillet socioøkonomisk baggrund næsten seks gange højere end for en person med en gunstig socioøkonomisk baggrund, hvilket peger i retning af et alvorligt problem med hensyn til lighed. Som nævnt ovenfor afkobler uddannelsessystemerne i de fleste medlemsstater ikke uddannelsesresultaterne fra socioøkonomisk baggrund. Beviserne tyder således på en vedvarende overførsel fra generation til generation, hvor kimen til arbejdsløshed og udstødelse sås i en ond cirkel.

Den nye EU-indikator for lighed inden for uddannelse⁴⁴

Den nye EU-indikator for lighed inden for uddannelse er baseret på OECD's program for international elevevaluering (PISA). Den viser andelen af dårlige resultater inden for læsning, matematik og naturvidenskab (tilsammen) blandt 15-årige i den laveste fjerdedel af den socioøkonomiske status [C]. De to sammenligningsfaktorer er [A] landets gennemsnitlige andel af dårlige resultater og [B] andelen af dårlige resultater blandt den højeste fjerdedel af indekset for økonomisk, social og kulturel status (ESCS).



Kilde: Uddannelsesovervågning 2022 (Europa-Kommissionens beregninger baseret på OECD's PISA-data fra 2018).

Udgivelsen af nye PISA-data i december 2023 vil gøre det muligt at se på situationen med et nyt blik og afdække de første virkninger af pandemien. Det vil også bidrage til fastlæggelsen af mål for 2030, hvis medlemsstaterne ønsker det som led i 2026-2030-cyklussen i strategirammen for det europæiske samarbejde på uddannelsesområdet.

⁴³ Dette kombinerede mål for alvorlig underpræstation på uddannelsesområdet er en afvigelse fra den hidtidige tilgang, hvor hvert PISA-domæne blev undersøgt separat. Fordelen ved at fokusere på dårlige resultater inden for tre grundlæggende færdigheder på samme tid er, at det støtter en bred proxy for lighed inden for uddannelse, samtidig med at der fokuseres på de mest udsatte unge.

⁴⁴ Alle tekniske detaljer i den nye EU-indikator samt en lang række kontekstindikatorer er beskrevet i SWD (2022) 750 og SWD (2022) 751.

Denne nye indikator giver et væld af dokumentation og ny indsigt. For det første er konstateringen af EU-gennemsnittet allerede alarmerende, men i nogle medlemsstater er situationen endnu værre med en forskel på næsten 40 procentpoint. For det andet er variationen mellem landene så betydelig, at de dårlige resultater blandt personer med høj socioøkonomisk baggrund i en medlemsstat kan være større end de dårlige resultater blandt personer med lav socioøkonomisk baggrund i en anden medlemsstat. For det tredje indeholder dataene også gode nyheder: Det lykkes for nogle få lande at begrænse de socioøkonomiske forskelle med hensyn til dårlige resultater, og det er væsentligt, at det er de samme lande, som generelt set klarer sig godt i PISA. Dette tyder på, at det er muligt at kombinere kvalitetsuddannelse med retfærdig uddannelse. Dette illustrerer, at uddannelsespolitikker kan opnå kvalitet og inklusion på samme tid, så der er ingen iboende afvejning mellem kvalitet og social retfærdighed.

Disse resultater er yderst politisk relevante. Hvordan man bedst kan gøre dette, kan drøftes under midtvejsevalueringen. Et centralt spørgsmål er, hvordan det sikres, at den nye indikator ikke blot udfylder videnshuller, men også udnyttes til at forbedre udformningen af politikker. En mulighed er på grundlag af den nye indikator at udvikle et nyt EU-mål for cyklussen for 2026-2030 for at bidrage til at målrette den politiske opmærksomhed og tackle udfordringerne på en systematisk måde som et permanent element i arbejdet under det europæiske uddannelsesområde (se afsnit 5.2.).

Yderligere bestræbelser på at øge støtten til evidensbaseret politikudformning

Lighed er ikke det eneste område, hvor der foretages forbedringer af det evidensgrundlag, der er til rådighed for den strategiske ramme for det europæiske uddannelsesområde. To **yderligere indikatorområder på EU-plan, der er under udvikling**, vedrører henholdsvis **lærerfaget** og uddannelse i **miljømæssig bæredygtighed**. Et tredje eksempel, som det er værd at fremhæve, er det europæiske observatorium for videregående uddannelse.

For at styrke evidensgrundlaget, forbedre den regelmæssige overvågning på EU-plan af specifikke aspekter af lærerfaget, muliggøre gensidig læring og opnå en bedre forståelse af hindringer og politiske løftestænger er Kommissionen for det første med teknisk støtte fra Den Stående Gruppe vedrørende Indikatorer og Benchmarks (SGIB) i færd med at udarbejde et dashboard, der vil samle flere ensartede indikatorer på tværs af forskellige underdimensioner. Det overordnede fokus vil være på lærerfagets tiltrækningskraft som reaktion på den udbredte mangel på lærere i medlemsstaterne.

For det andet arbejder Kommissionen på indikatorer til at anerkende den rolle, som uddannelse spiller for en vellykket grøn omstilling⁴⁵. Med [Rådets henstilling fra 2022](#) om læring i forbindelse med den grønne omstilling og bæredygtig udvikling som vejledning og med inspiration fra den nye [europæiske kompetenceramme for bæredygtighed](#) undersøges de tilgængelige og kommende datakilder i øjeblikket. Arbejdet befinder sig i en indledende fase og fortsætter med teknisk bistand fra Den Stående Gruppe vedrørende Indikatorer og Benchmarks.

Endelig vil Kommissionen arbejde hen imod oprettelsen af et **europæisk observatorium for de videregående uddannelser**, herunder en resultattavle, for at dokumentere de fremskridt, der er gjort med gennemførelsen af den europæiske strategi for universiteter. Det vil kombinere de bedste af de nuværende EU-dataværktøjer og -kapaciteter for at tilvejebringe dokumentation og indikatorer for centrale prioriteter såsom inklusion, værdier, kvalitet og relevans, mobilitet, grønne og digitale færdigheder, beskæftigelsesegnethed, tværnationalt samarbejde, teknologioverførsel og videnuddannelse.

⁴⁵ [Som fremhævet i den europæiske grønne pagt og EU's biodiversitetsstrategi for 2030.](#)

4.3. Sikring af kvaliteten af investeringer i uddannelse gennem et nyt læringslaboratorium

Det stigende pres på de offentlige budgetter i lyset af det voksende behov for reformer og investeringer i uddannelse (fra infrastruktur og byggeri til uddannelse af undervisningspersonale, levering af digitalt udstyr og finansiering af åbne uddannelsesressourcer) sætter i stigende grad **fokus på spørgsmål vedrørende kvalitet i forbindelse med investeringer**. Medlemsstaterne har anerkendt, at uddannelsessystemernes resultater påvirkes af deres evne til at opretholde et passende investeringsniveau og sikre deres effektivitet, lighed, kvalitet og effektivitet. Med henblik herpå er de rede til at udvikle og udveksle evalueringsmetoder, der bidrager til at identificere foranstaltninger med stor individuel og social indvirkning, der er specifikke for deres egne nationale krav⁴⁶.

I maj 2021 nedsatte Europa-Kommissionen en **ekspertgruppe om kvalitetsinvesteringer i uddannelse og erhvervsuddannelse** for at identificere politikker med det største potentiale til at fremme uddannelsesresultater og inklusion og samtidig forbedre effektiviteten af udgifterne samt overvågning og evaluering⁴⁷. Det er i denne ånd, at denne gruppe foreslog i) at foretage flere evalueringer af uddannelsespolitikken på en systemisk måde, ii) at dele viden om de bedste evalueringsmetoder og iii) at tilrettelægge gensidig læring og kapacitetsopbygning vedrørende evalueringsmetoder, så medlemsstaterne kan træffe velfunderede valg om uddannelsesinvesteringer.

Endelig rapport fra ekspertgruppen om kvalitetsinvesteringer⁴⁸ — vigtigste politiske konklusioner

I den endelige rapport peges der på mange lovende uddannelsespolitiske foranstaltninger, som ikke desto mindre fortjener yderligere afprøvning på medlemsstatsniveau. Afprøvning og evaluering er vigtige trin i udformningen og en vellykket udvikling af politiske interventioner, der er tilpasset den enkelte specifikke lokale, regionale eller nationale kontekst.

Ud fra et metodologisk synspunkt viste gennemgangen, at der findes **en stor mængde solid dokumentation fra USA og Det Forenede Kongerige og langt mindre fra EU's medlemsstater**. Desuden er antallet af evalueringer, der giver en detaljeret cost-benefit-analyse, endnu mere begrænset. **Der er derfor behov for at udvikle ekspertise til evaluering og formidling af resultater på EU-plan.**

Der kan forventes gevinster ved at indsamle ekspertise og dokumentation om politikevaluering på EU-plan. Ekspertene konkluderede, at udviklingen af en evaluingskultur i EU bør støttes af følgende tiltag:

- ✓ fremme af udviklingen af ekspertise inden for evalueringsmetoder i de enkelte medlemsstater
- ✓ udbredelse af viden om nøje evaluerede politikker med henblik på at udvikle og udveksle bedste praksis og
- ✓ rådighedsstillelse af EU-midler til politiske eksperimenter med henblik på evaluering af udviklingen af innovative uddannelsespolitikker.

For at følge op på ekspertgruppens vigtigste konklusioner lancerede Kommissionen i november 2022 et læringslaboratorium for kvalitetsinvesteringer i uddannelse for at støtte medlemsstaterne i at træffe effektive og evidensbaserede valg om uddannelsesfinansiering. Laboratoriet vil fremme evalueringer af uddannelsespolitikken, der er skræddersyet til specifikke lokale, regionale og nationale behov, og tilskynde til regelmæssig anvendelse heraf i den politiske beslutningsproces. Det vil give medlemsstaterne viden, værktøjer, metoder og ressourcer til evaluering af deres offentlige udgifter til uddannelse. Det vil også fremme netværkssamarbejde og samarbejde mellem evalueringssudbydere og ekspertisecentre i hele EU, herunder internationale organisationer som OECD.

4.4. Styrkelse af forvaltningen af det europæiske uddannelsesområde

Konsekvenserne af covid-19-pandemien og Ruslands invasion af Ukraine for uddannelsessystemerne resulterede i, at visse strukturelle spørgsmål blev mere presserende. En effektiv håndtering af sådanne

⁴⁶ [Mellemstatslig erklæring om at opbygge en fælles vision om effektive, virkningsfulde og retfærdige investeringer i uddannelse](#)

⁴⁷ Se SWD(2022) 750, afsnit I.2.1.

⁴⁸ [Endelig rapport fra ekspertgruppen om kvalitetsinvesteringer i uddannelse](#), oktober 2022.

systemiske udfordringer kræver en langsigtet indsats, der drager fordel af et **tæt samarbejde**⁴⁹. Prioriteterne for et sådant samarbejde omfatter håndtering af de **udfordringer**, der er identificeret i denne statusrapport (f.eks. fremme af lige muligheder på uddannelsesområdet og håndtering af lærermangel).

Konferencen om Europas fremtid formulerede idéer til forbedring af EU, herunder forslag til **fremtidsorienterede foranstaltninger**, der er i fuld overensstemmelse med målene for det europæiske uddannelsesområde, og som bedst kan fremmes gennem tættere samarbejde (f.eks. fremme af **undervisning i europæisk medborgerskab** som et bidrag til borgeridentitet, yderligere forbedring af informationsplatforme med henblik på at samle og udveksle oplysninger om uddannelse).

Interessenternes engagement, herunder civilsamfundets engagement, er afgørende for gennemførelsen af foranstaltninger vedrørende det europæiske uddannelsesområde. For bedre at inddrage **civilsamfundet i EU's bestræbelser på at etablere det europæiske uddannelsesområde** vil Kommissionen fra 2023 undersøge mulighederne inden for Erasmus+-programmet for at øge den finansielle støtte for at styrke civilsamfundssamarbejdet i forbindelse med uddannelses- og ungdomspolitikker. Kommissionen vil støtte mobiliseringen af forvaltningsstrukturerne inden for den strategiske ramme for det europæiske uddannelsesområde og konsolidere dens frivillige tilgang til tættere samarbejde og koordinering mellem medlemsstaterne og andre interessenter på uddannelsesområdet.

For at sikre en mere omfattende kortlægning af fremskridtene hen imod det europæiske uddannelsesområde — herunder gennem Gruppen på Højt Plan og dens nyligt oprettede koordineringsråd — foreslår Kommissionen en midtvejsevaluering som beskrevet i afsnit 5.2 nedenfor. Denne evaluering kan undersøge, **hvordan reformeret forvaltning og samarbejde på EU-plan kan bidrage til at tackle nye og tilbagevendende udfordringer gennem systemiske reformer** og dermed bidrage til at etablere det europæiske uddannelsesområde og identificere potentielle områder, hvor der kan foretages tilpasninger. **Effektiviteten af gensidig læring**, og hvordan den bedre kan hjælpe EU's medlemsstater med at tackle fælles udfordringer og udvikle fremtidsorienterede foranstaltninger gennem forbedret politikudformning, understøttet af et forbedret komparativt EU-evidensgrundlag samt bedre formidling af resultaterne på EU-plan, nationalt og lokalt plan, vil også blive drøftet.

4.5. Styrkelse af den geopolitiske dimension af det europæiske uddannelsesområde

Den geopolitiske dimension af det europæiske uddannelsesområde har fået stadig større betydning. Det europæiske uddannelsesområde har vist sig at være en drivkraft for reformer i andre lande og fungerer som en global kvalitetsstandard med flere tiltag i det europæiske uddannelsesområde (f.eks. Jean Monnet-tiltag, erhvervseksperisecentre og Erasmus+-lærerakademier), der når ud til lande og deltagere uden for EU, fremmer de europæiske uddannelsessystemers tiltrækningskraft, motiverer landene på vejen mod EU-medlemskab og støtter dem i at omdanne deres uddannelses-, forsknings- og innovationssystemer⁵⁰. Dette er blevet yderligere styrket gennem [Global Gateway](#) og EU's globale investeringer i opfyldelsen af mål 4 for bæredygtig udvikling om inklusiv og retfærdig uddannelse af høj kvalitet og muligheder for livslang læring for alle⁵¹, fremme af læringsmobilitet og den digitale overgang både i og via uddannelse samt kvalitet, lighed, inklusion og ligestilling mellem kønnene inden for uddannelse. Det blev desuden styrket gennem en forhøjelse af budgettet for instrumentet for naboskab, udviklingssamarbejde og internationalt samarbejde (NDICI) til uddannelse fra 7 % til 10 % og en styrket international dimension af Erasmus+-programmet (Erasmus Mundus), som nu er fuldt etableret, med et samlet budget på 2,2 mia. EUR.

⁴⁹ I [den strategiske fremsynsrapport 2022](#) undersøges bl.a. uddannelse i forbindelse med samspillet mellem den grønne og den digitale omstilling på baggrund af de nuværende ustabile geopolitiske realiteter.

⁵⁰ Se SWD(2022) 750, afsnit I.1.2, og bilag 1.

⁵¹ [Mål 4 for bæredygtig udvikling](#)

Den kombinerede uddannelsesstøtte fra EU og medlemsstaterne til Ukraine viser, at [Team Europe](#) kan være fleksibel og effektiv med hensyn til at reagere på kriser, hvilket viser merværdien af et sådant uformelt og frivilligt samarbejde⁵². Der blev indført en hidtil uset fleksibilitet i Erasmus+-programmet, som støttede integrationen af elever, studerende og personale i EU's uddannelsessystemer, herunder gennem dets internationale dimension. Kommissionen vil også støtte Ukraines genrejsning på uddannelsesområdet, herunder genopbygningen af beskadigede ukrainske skoler⁵³. Med udgangspunkt i uddannelsesdimensionen i Global Gateway-initiativet vil Kommissionen fortsat støtte en Team Europe-tilgang for at fremme uddannelse af høj kvalitet i partnerlandene og navnlig med henblik på den fremtidige genopbygning af Ukraines uddannelsessystem efter krigen. Efter at Ukraine den 23. juni 2022 fik status som EU-kandidatland, opfordrede Kommissionen de relevante uddannelsesmyndigheder til at deltage i arbejdsgrupper under den strategiske ramme for det europæiske uddannelsesområde, som vil bidrage til bedre gensidig læring og fortsat støtte til at tackle de negative konsekvenser, som invasionen af Ukraine har haft på uddannelsesområdet.

Kommissionen udviklede sammen med Vestbalkan **dagsordenen for det vestlige Balkan om innovation, forskning, uddannelse, kultur, ungdom og idræt**⁵⁴. Denne dagsorden fokuserer på at bringe Vestbalkan tættere på EU, herunder på uddannelsesområdet. Som en konkret foranstaltning vil et stærkere partnerskab med Vestbalkan blive fremmet under Erasmus+ for at give uddannelsesorganisationer og -institutioner mulighed for at deltage i vigtige strategiske tiltag under programmet, begyndende med europæiske universitetsalliancer. Arbejdet vil også fortsætte mere globalt for at styrke den **centrale rolle, som EU's universiteter kan spille med hensyn til at maksimere Europas globale indflydelse og fremme demokratiske værdier** og samarbejde for fred. De europæiske universitetsalliancer, der støttes af Erasmus+⁵⁵, går forrest ved at fremme europæiske værdier og identitet og revolutionere kvaliteten og konkurrenceevnen i den europæiske sektor for videregående uddannelse. **Study in Europe-portalen** fungerer også som en one-stop-shop for promovning, information og rådgivning om studier i Europa. Den driver trafik til nationale websteder på videregående uddannelser, navnlig gennem de enkelte landes profiler, og viser fordelene ved at studere i Europa. Den er et konkret udtryk for Team Europe-tilgangen, og de netværksaktiviteter, der organiseres under dens banner, fremmer peerlæring og udveksling af bedste praksis. Dette bidrager til at fremme Europa som studie- og forskningsdestination i partnerlande i hele verden. Study in Europe, og navnlig netværksaspekterne, vil blive videreudviklet i fremtiden. Uddannelse er også fortsat en prioritet i EU's samarbejde i den europæiske naboskabs- og udvidelsesregion og nyder godt af bilateral og regional finansiering under instrumentet til førtiltrædelsesbistand og instrumentet for naboskab, udviklingssamarbejde og internationalt samarbejde.

På mellemlang og lang sigt vil Kommissionen støtte overvejelser sammen med EU-medlemsstaterne om yderligere **fremme af en koordineret tilgang til investeringer i uddannelse** i partnerlande med henblik på at positionere Team Europe som en forkæmper og en effektiv drivkraft i uddannelsessektoren både på nationalt og regionalt plan og på den globale scene.

⁵² Det Europæiske Erhvervsuddannelsesinstitut (ETF) har reageret hurtigt på den russiske invasion af Ukraine og i fuld koordinering med EU, Ukraines regering og andre internationale organisationer. Europa-Kommissionen har sammen med ETF, de ukrainske myndigheder og EU's medlemsstater sammenlignet den europæiske referenceramme for kvalifikationer og den ukrainske nationale referenceramme for kvalifikationer fra grunduddannelse til postdoktoralt niveau. ETF oprettede et ressourcecenter for at hjælpe både ukrainere, der søger hjælp til at få deres kvalifikationer anerkendt, og andre, der har brug for hjælp til at fortolke dem. I forbindelse med EU's politikker for eksterne forbindelser fokuserer ETF på at forbedre udviklingen af menneskelig kapital i lande uden for EU (partnerlande). Institutet er i øjeblikket aktivt i EU's naboskabsområde, i udvidelseslandene og i Centralasien, og det samarbejder med EU om udvikling af færdigheder i Afrika. (Se også afsnit 3.2. ovenfor).

⁵³ Som bebudet i [talen om Unionens tilstand 2022](#).

⁵⁴ [Innovationsdagsordenen for EU og Vestbalkan](#).

⁵⁵ Hvoraf 39 modtager supplerende støtte fra Horisont 2020 til deres forsknings- og innovationsdimension

5. Konklusioner og næste skridt

5.1. Vigtigste resultater

Denne statusopgørelse har vist, at det europæiske uddannelsesområde er på rette spor: Der er i løbet af de seneste 2 år gjort fremskridt med at fastlægge initiativer for det europæiske uddannelsesområde, optrappe samarbejde og medskabelse og mobilisere finansiering til nationale reformer og investeringer. EEA har opstillet en dagsorden for reformer, investeringer og samarbejde med henblik på en mere retfærdig, bedre og fremtidssikret uddannelse for alle i Europa. På den ene side er det stadig for tidligt i gennemførelsesprocessen at få målbar dokumentation for virkningen af foranstaltninger vedrørende det europæiske uddannelsesområde, forvaltningsreformer og EU-finansiering på nationalt, regionalt og lokalt plan. På den anden side viser tidlige indikationer, at initiativerne i medlemsstaterne og på EU-plan takket være det fælles engagement i det europæiske uddannelsesområde og det europæiske samarbejde har været gensidigt forstærkende.

Den stærkere forvaltning viste, hvordan EEA fungerer, og demonstrerede et fælles nationalt lederskab og EU-lederskab med hensyn til at intensivere samarbejdet om reformer og tiltag med henblik på at nå målene på EU-plan og reagere på nye udfordringer. Den styrkede strategiske ramme gjorde det muligt at samle viden og ressourcer, organiseret udveksling af god praksis og gennemførelse af konkrete løsninger. Den fælles ambition for det europæiske uddannelsesområde har øget samarbejdet og ejerskabet til fælles prioriteter. Dette resulterede i, at uddannelse og erhvervsuddannelse blev et fælles anliggende baseret på fælles interesser.

Selv om tendenserne i retningen mod flere mål på EU-plan viser en positiv opadgående konvergens (skolefrafald er faldende, mens andelen af videregående uddannelser og deltagelse i førskoleundervisning og børnepasning er stigende), **ser vi også betydelige advarselssignaler, der kræver en systemisk langsigtet indsats** for at forbedre kvaliteten og ligheden inden for uddannelse og erhvervsuddannelse. Kommissionen vil fortsat forbedre performanceovervågningen på EU-plan for at støtte evidensbaseret politikudformning og lette gensidig læring om de alvorlige udfordringer, der er konstateret (herunder fremme af lige muligheder inden for uddannelse og håndtering af den stigende mangel på lærere i hele EU).

Fokus på gennemførelse, kvalitetsinvesteringer, absorption og robust overvågning vil være afgørende i de kommende år. Efter 2021-2022-fasen af politikudformningen og iværksættelsen af en række foranstaltninger vedrørende det europæiske uddannelsesområde på EU-plan bør der nu fokuseres på at sikre i) opfølgning af strategiske initiativer for det europæiske uddannelsesområde på nationalt plan, ii) kvalitetsinvesteringer gennem effektiv udnyttelse af EU-midler og nationale ressourcer og iii) en solid overvågning af fremskridtene. Dette kan bidrage til at styrke de systemiske reformer, som medlemsstaterne gennemfører, og skabe en positiv virkning for lærende og lærere. Arbejdsgrupper under den strategiske ramme for det europæiske uddannelsesområde og andre fora for fælles skabelse, der støtter arbejdet med det europæiske uddannelsesområde⁵⁶, kan spille en central rolle i denne forbindelse, idet aktiv deltagelse af alle medlemmer og sikring af forbindelser med national beslutningstagning er afgørende for succes. Erasmus+-programmet vil fortsat støtte gennemførelsen af målene for det europæiske uddannelsesområde gennem dets mobilitet, samarbejde og politiske tiltag og prioriteter.

5.2. Midtvejsevaluering

Denne statusrapport er Kommissionens input til **midtvejsevalueringen i 2023**, der har til formål at gøre status og fastholde momentum, engagement og deltagelse fra alles side i etableringen af det europæiske uddannelsesområde.

⁵⁶ Se SWD(2022) 750 – bilag 2.

Kommissionen opfordrer medlemsstaterne, andre EU-institutioner og interessenter, herunder arbejdsmarkedets parter og civilsamfundet, til at deltage. Denne proces med lytning, dialog og fælles overvejelser vil mobilisere alle forvaltningsniveauer i den strategiske ramme for det europæiske uddannelsesområde og omfatte et **midtvejsevalueringssarrangement** med Europa-Parlamentet. Uddannelsestopmødet den 1. december 2022 vil være den første lejlighed til at reflektere sammen med alle interessenter.

Resultaterne af denne statusrapport udstikker kursen for de **vigtigste spørgsmål, der skal drøftes i løbet af midtvejsevalueringen**, idet hver enkelt aktør fremlægger sine egne erfaringer med deres respektive tiltag og bestræbelser med henblik på at etablere det europæiske uddannelsesområde:

- ✓ udveksling om flagskibsforanstaltninger og politiske reformer med henblik på at nå fælles mål for det europæiske uddannelsesområde
- ✓ fælles skabelse af de resterende strategiske initiativer for det europæiske uddannelsesområde frem til 2025
- ✓ gennemførelse af den styrkede forvaltning for at støtte en omfattende kortlægning af fremskridtene i retning af det europæiske uddannelsesområde, herunder gennem Gruppen på Højt Plan og dens nyligt oprettede koordineringsråd, og identificering af potentielle områder, hvor der kan foretages tilpasninger
- ✓ fælles reflektering over dybe udfordringer og fremtidsorienterede foranstaltninger (som udspringer af resultaterne af denne statusrapport og konferencen om Europas fremtid) såsom: i) fremme af lighed og inklusion på alle uddannelsesniveauer, ii) forbedring af kvaliteten ved at afhjælpe manglen på lærere og gøre lærerfaget mere attraktivt eller iii) forbedring af undervisningen i europæisk medborgerskab
- ✓ undersøgelse af gennemførligheden og merværdien af yderligere EU-mål inden for det europæiske uddannelsesområde, navnlig med hensyn til lighed, lærerfaget og bæredygtighed
- ✓ støtte til politiske reformer, sikring af investeringer af høj kvalitet og fremme af europæisk samarbejde om forbedring af politikudformningen med henblik på at tackle de identificerede dybe og fremtidsorienterede udfordringer gennem regelmæssige evalueringer af uddannelsespolitikken
- ✓ styrkelse og tilpasning af de gensidige læringsaktiviteter til medlemsstaternes behov⁵⁷
- ✓ styrkelse af overvågningen af den opfølgning, som medlemsstaterne foretager på strategiske initiativer for det europæiske uddannelsesområde.

Midtvejsevalueringen i 2023 fokuserer på at trække på erfaringerne fra de første år og opbygge momentum og engagement for perioden frem til 2025, men i 2023 vil Kommissionen også offentliggøre en indkaldelse af dokumentation og iværksætte en politikevaluering af det europæiske uddannelsesområde. Dette vil forbedre evidensgrundlaget for **den fuldstændige rapport om EEA i 2025**.

Som fastsat i [resolutionen om en strategiramme for det europæiske uddannelsessamarbejde](#) er det "på grundlag af denne evaluering, [at] **Rådet gennemgår strategirammen** — herunder EU-mål, forvaltningsstruktur og arbejdsmetoder — og foretager de nødvendige tilpasninger til anden cyklus [2026-2030], hvor det er relevant, så den tilpasses til det europæiske uddannelsesområdes faktiske forhold og behov eller enhver anden væsentlig udvikling i Den Europæiske Union".

⁵⁷ Herunder under det nye læringslaboratorium for kvalitetsinvesteringer i uddannelse, arbejdsgrupperne under den strategiske ramme for det europæiske uddannelsesområde og andre efterspørgselsdrevne peerråd-givningsaktiviteter.